

بخارا

مجله فرهنگی و هنری

سال سوم - شماره چهارم (پی در پی ۱۷) فروردین - اردیبهشت ۱۳۸۰

صاحب امتیاز

مدیر و سردبیر:

علی دهباشی

ویراستار: شفق سعد

طراحی جلد و صفحات: مرتضی ممیز
خوشنویسی روی جلد: محمد احصایی
اجرا: خیرالله اصغری و مهناز انصاری
یتوگرافی و چاپ: ایرانچاپ
مور مشترکین: شهاب دهباشی

مقالات «بخارا» نمودار آرا، نویسندگان آنهاست.

نقل مطالب با اجازه مجله یا نویسندگان مقاله مجاز است.

«بخارا» از بازگرداندن مطالب رسیده معذور است.

«بخارا» در کوتاه کردن مقاله ها و ویراستاری آنها آزاد است.

نشانی برای ارسال مقاله ها و نامه ها و نقدها: تهران - صندوق پستی ۱۶۶ - ۱۵۶۵۵

تلفن و نمابر مجله بخارا: ۸۷۰۷۱۳۲۲

آدرس پست الکترونیک بخارا در اینترنت Dehbashi @ Zarreh. net

مجله بخارا در اینترنت http://bukhara.8m.com

در این شماره می خوانید:

فلسفه

افسون زدگی جدید / دکتر داریوش شایگان / فاطمه ولیانی ۷

عرفان

تشیع و تصوف و عرفان / دکتر حاج نورعلی تابنده ۱۷

پژوهشی

نوروز در قبادیان / رحیم مسلمانیان قبادیانی ۳۰

زیارت سال نو / دکتر هاشم رجب زاده ۳۷

بُت بامیان و بُت نفس / دکتر محمد علی اسلامی ندوشن ۴۸

داستان دو بُت بامیان / دکتر مهدی محقق ۶۳

ایرانشناسی

تازه ها و پاره های ایرانشناسی (۲۶) / ایرج افشار ۶۶

دشت بیات / دکتر منوچهر ستوده ۸۵

چکیده زندگینامه علمی

استاد هوشنگ اعلم

محمد باقری

جهان اعتلا بخشیده است. چنین دستاوردی نه تنها شایسته سپاس در عرصه ملی است و حق آن باید به متناسبترین صورت ادا شود، بلکه صاحب چنین دستاوردی را باید به عنوان مثالی از مثل اعلیٰ به جوانان این کشور معرفی کرد: سرمشق کسی که خود را نباحت، خویشین خود را به همت و غیرت یافت، کوشید، صبور و شکیبا بود، لاف نزد، به دام عُجب و خودپرستی گرفتار نشد، در مهلکه غرور در نیافتاد، جد خود نگاه داشت و رشته متین اعتدال و انصاف علمی را از دست نداد، دمی از آموختن نیاسود، آستان طلب را تا افلاک برکشید و لگام طمع را در خاک مهار کرد، گمنام زیست و از هیاهو و غوغا گریخت و نفس مهار شده را به خدمت آرمان و هدفی گرفت که حاصل آن اینک پیش روی ماست: افتخاری برای عرصه علم و فرهنگ کشور ما.

سیاست فرهنگی ما باید دست یافتن به چنین افتخاری را به منزله یکی از سرمشقه‌های فرهنگی به نسل نوپا و نسلهای آینده کشور ما منتقل کند. سهم هوشنگ اعلم در ارتقای سنت دانشنامه‌نگاری و عرضه داشت آثار مرجع معتبر به جامعه، در شمار مجاهدات علمی و فرهنگی در مقیاس ملی است. یکی از مهمترین جنبه‌ها در سیاست فرهنگی صحیح، تشخیص، تعیین و ایجاد الگوهای شخصیتی برای نسلهای دیگر جامعه و پاسداشت ارزشهای ویژه است. تدوین و انتشار کتابهای مرجع قابل اعتماد از مهمترین فعالیتهای زیرساختی برای فعالیتهای علمی - فرهنگی است. در میان طیف متنوع کتابهای مرجع، دانشنامه‌ها جایگاه با اهمیت‌تری دارد و در صحنه دانشنامه‌نگاری در کشور ما، کسانی چون غلامحسین مصاحب و هوشنگ اعلم دگر ساز، ارزشگذار و تعالی‌بخش‌اند. تلاش بی‌مانند و کم‌مانند اینهاست که الگوی نو می‌آفریند و سرمشق جدید می‌گذارد. سزاست که این الگو و سرمشق در شمار الگوهای ملی و فرهنگی ما قرار گیرد.

تحصیل:

- هوشنگ اعلم در ۱۳۰۷ در تهران متولد شد و تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در همین شهر به پایان رساند.
- در ۱۳۲۹ به طور همزمان لیسانس زبان و ادبیات فرانسه از دانشکده ادبیات دانشگاه تهران و لیسانس آموزش در رشته زبان از دانشسرای عالی را دریافت کرد.
- در ۱۳۳۷ فوق لیسانس در زبان انگلیسی از دانشگاه میشیگان (امریکا) و در ۱۳۴۶ فوق لیسانس در کتابداری از دانشگاه سیمونز (ماساچوست، امریکا) دریافت کرد.
- در ۱۳۵۱ تحصیل درسهای دوره دکتری در چهار رشته زبان‌شناسی عمومی، زبان‌شناسی توصیفی، مطالعات ایرانی، و فیلولوژی عربی را در دانشگاه هاروارد (کمبریج، امریکا) به پایان رساند و تحقیق در زمینه رساله دکتری خود را آغاز کرد.

اشتغال:

- از ۱۳۲۹ تا ۱۳۴۰ به عنوان دبیر وزارت فرهنگ در دبیرستانهای ساری، فرانسه و انگلیسی تدریس کرده است.
- از ۱۳۴۰ تا ۱۳۴۱ در تهران عضو هیئت تحریریه ماهنامه فرهنگ وزارت فرهنگ بوده است.



● آقای محمد باقری چکیده زندگی نامه علمی استاد اعلم را قرائت می‌کند

- از ۱۳۴۱ تا ۱۳۵۱ در کتابخانه ملی (تهران) کتابدار و مسئول مبادلات بین‌المللی کتاب بوده است.
 - در ۱۳۴۲ در هنرکده هنرهای تزئینی زبان فرانسه تدریس کرده است.
 - از ۱۳۵۱ تا ۱۳۵۸ در فرهنگستان زبان ایرانی به پژوهش علمی درباره زبان فارسی اشتغال داشته و طی این مدت از جمله یک خودآموز مفصل فارسی برای انگلیسی زبانها تألیف کرده است.
 - پیش از ۱۳۶۸ به طور غیر موظف و از ۱۳۶۸ تاکنون به طور موظف با بنیاد دایرةالمعارف اسلامی همکاری داشته است که این همکاری عمدتاً به صورت تألیف مقاله‌هایی در علوم زیستی و غیر آن، ترجمه مقاله‌هایی از انگلیسی و فرانسه، ویرایش مقاله‌های دیگران، همکاری چشمگیر با کتابخانه بنیاد در گزینش کتابهای مفید خارجی و انجام دادن برخی مکاتبات خارجی بوده است.

آثار:

- تألیف مقاله‌های پرشمار برای دانشنامه جهان اسلام که تاکنون ۵۱ مقاله از آنها در مجله‌های مربوط به حرفهای «ب» و «پ» به چاپ رسیده و شمار دیگری در دست آماده‌سازی برای چاپ

است و شمار دیگری برای تألیف به ایشان سفارش شده است.

- تألیف مقاله‌های پرشمار به زبان انگلیسی برای دایرةالمعارف ایرانیکا که تاکنون ۱۰۸ مقاله از آنها چاپ شده است.
- تألیف مقاله‌های بسیار در زمینه‌های کتابداری، زبان‌شناسی، زبان فارسی، عکاسی و غیره که در برخی مجله‌ها و روزنامه‌های ایران چاپ شده است.
- ترجمه مقاله‌های پرشمار از انگلیسی و فرانسه که در دانشنامه جهان اسلام و نشریات فارسی چاپ شده است.

فعالیت‌های فرهنگی:

- تدریس در دوره فوق لیسانس پژوهشکده فرهنگ ایران (تهران).
- تدریس در کلاسهای انجمن سابق ایران و امریکا.
- تدریس زبان فارسی در دانشگاه هاروارد.
- فهرست‌نگاری کتابهای فارسی و عربی در کتابخانه مرکزی دانشگاه هاروارد.
- شرکت (با دعوت) در چندین کنگره علمی داخلی و خارجی (استراسبورگ، بوداپست، لیژ (بلژیک)، دهلی، ونیز).
- مأموریت از جانب کمیسیون ملی یونسکو در ایران، در پاکستان، هند و سیلان.